

IN MEMORIAM

SEVER POP

La 17 Februarie s-au împlinit 5 ani de la moartea Profesorului Sever Pop. Cu acest prilej, prin îngrijirea pioasă a doamnei Alexandra S. Pop, s'a pus sub tipar, la Louvain, o lucrare valoroasă: SEVER POP, RECUEIL POSTHUME DE LINGUISTIQUE ET DIALECTOLOGIE, în Societas Academica Dacoromana, Acta Philologica, Tomus IV, ca. 500 pagini. Prefața lucrării e semnată de doamna Alexandra S. Pop. Introducerea de Hans Rheinfelder.

Folosim prilejul pentru a pune înaintea cetitorilor, "Cuvântului în Exil" un fragment din acel mișcător "Hommage à la mémoire de Sever Pop, une dette de gratitude à payer", de Mgr. H. van Waeyenbergh, Rectorul Universității Catolice din Louvain:

"Je vois vos deux gros volumes de Dialectologie romane et non romane, votre volume retraçant la vie et les travaux en l'apostolat de Son Eminence le Cardinal Tisserant, la création et la rédaction d'Orbis, recueil périodique des travaux du Centre International de Dialectologie générale, fondé par vos efforts, votre bagage de diffusion scientifique en Europe et en Amérique latine, le Congrès International de Dialectologie à Louvain en 1960.

Cher Ami, quel exemple de dévouement et d'activité que, sans doute, personne ne pourra suivre à Louvain... Je vous en félicite, mais j'en garde un pénible remords: ai-je pris assez de mesures pour réduire ou faciliter votre masse de travail?... Vous étiez obéissant, sauf en ce point, et je m'en veux. Peut-être aurais-je dû vous forcer au repos... Hélas..." (In "ORBIS, Tome X, No. 1, 1961).

Însemnăm aci, pentru neuitare, câteva date biografice asupra savantului:

Născut la 27 Iulie 1901 în Poiana-Ilivei, Năsăud.

1923 licența în Filologia modernă, Univ. Cluj.

1925 doctoratul, Univ. Cluj.

1931—1938 conferențiar de dialectologie la Fac. Litere a Univ. Cluj.

1939—1940 profesor titular la Univ. Cernăuți.

1941—1947 director-adjunct al Academiei rom. din Roma.

1948—1952 "Visiting Professor" la Univ. catolică din Louvain.

1951—1961 director-fundator al Centrului Internațional de Dialectologie, în Louvain.

1952—1961 director-fundator al revistei ORBIS.

1952—1961 profesor extraordinar la Univ. catolică din Louvain.

1960 organizează Primul Congres Internațional de Dialectologie Generală (Louvain-Bruxelles).

Se săvârșește în de 17 Februarie, la Herent-Louvain.

Lucrări principale:

Câteva capitole din terminologia calului, Cluj, 1925, în Dacoromania, VII, 1931—1933, p. 50—271.

Buts et méthodes des enquêtes dialectales, Paris, J. Gamber, 1927, în 8°, 218 p.

Din Atlasul lingvistic al României, în Dacoromania, VII, 1931—1933, p. 55—95.

L'Atlas linguistique de la Roumanie, dans Revue de Linguistique romane, t. IX, n° 33—34, 1933, p. 86—120, et une carte.

L'Atlas linguistique roumain, dans Balcania, Bucarest, t. I, 1938, p. 70—82, et une carte linguistique en couleurs.

Atlasul lingvistic român I, vol. I: Părțile corpului omenesc și boalele lui, Cluj, Muzeul Limbii române, 1938, în-folio; (cu 150 hărți lingvistice în 2 culori).

Micul Atlas lingvistic român I, vol. I, Cluj, 1938; (cu 208 hărți lingvistice în 5 culori).

Atlasul lingvistic român I, vol. II, Familia, Sibiu, Muzeul Limbii române, 1942, în folio; (152 hărți în două culori).

Micul Atlas lingvistic român I, vol. II, Familia, Sibiu, Muzeul Limbii române, 1942, în 8°, 216 hărți lingvistice în 5 culori.

L'Atlas linguistique roumain (la méthode), avec deux cartes, dans Revista portuguesa de filologia, Coimbra, vol. I, tome II, 1947, p. 274—339.

Grammaire roumaine, Bern, A. Francke, 1948, VII + 457 p.

La dialectologie, Aperçu historique et méthodes d'enquêtes linguistiques, Louvain, 1950, în 8°, en deux parties, I, LV + 733 p; II, IV + 735—1344 p. et 77 planches dont six hors texte.

Encyclopédie de la Philologie Romane: Langues et dialectes de la Roumanie, Université Catholique de Louvain, Impr. Offset Dewallens, 1954—55. 272 p. et 16 cartes; 2e éd. 1956—57; 3e éd. 1958—59, 377 p. et 24 cartes.

Recueil Cardinal Eugène Tisserant "Ab Oriente et Occidente", publié par Sever Pop, avec la collaboration de G. Levi Della Vida, G. Garitte et Mgr. O. Bârlea, Louvain, 1955, XXXII + 818 p. et 48 planches hors-texte.

Bibliographie des questionnaires linguistiques, Louvain, Commission d'Enquête linguistique, 1955, 169 p. et 6 planches.

Instituts de Phonétique et Archives phonographiques (en collaboration avec de nombreux chercheurs), Louvain, Commission d'Enquête linguistique, 1956, XVIII—408 p. et 39 planches.

Emil Panaitescu, in memoriam, dans Orbis, t. VII, 1958, p. 613—620.

Jules Gilliéron, vie, enseignement, élèves, œuvres, souvenirs, en collaboration avec R. D. Pop; préface par Pierre Chantraine, membre de l'Institut, secrétaire et directeur d'Étude à l'École de Hautes Études de Paris. Louvain, 1959, VIII—200 p. et 4 planches hors-texte.

Première circulaire du Congrès international de Dialectologie et Rapport sur l'activité du Centre du 1er janvier 1952 au 1er juin 1959, Louvain, 1959, 122 p. et 10 planches.

Atlas linguistiques européens. Première partie: Domaine roman.

Répertoire systématique des cartes: A—B, en collaboration avec R. D. Pop; préface par Alf Sommerfelt, membre correspondant de l'Institut de France, secrétaire général du Comité international permanent des Linguistes, Louvain, Commission d'Enquête linguistique, in 8, 170 p. et 33 planches dont 2 en hors-texte. Encyclopédie linguistique: Membres du Premier Congrès international de Dialectologie générale (Louvain-Bruxelles, 1960), en collaboration avec R. D. Pop, Louvain, 1960, 240 pages et 250 portraits dont 2 en hors-texte.

Premier Congrès international de Dialectologie générale: Programme, renseignements, résumés des communications et adresses des congressistes, Louvain, 1960, 150 pages et 10 planches.

Ce am pierdut noi, Români, prin moartea lui sever POP? Ne-o spune savantul tokyot Grootaers:

"La dialectologie roumaine a perdu son plus grand représentant, la dialectologie internationale toute entière son animateur et son organisateur génial."

(Willem GROOTAERS, în "Hommage à la mémoire de Sever Pop, în ORBIS, t. X, No. 1, 1961).

Ion Barbu și Exilul

de Antoaneta BODISCO

La Târgul de cărți de la Frankfurt, din toamna trecută, într'un stand modest, oarecum în fașă, omenit de ulcele și cusături românești, am dat de numele lui Ion Barbu, adunat pe un volum sfios de poezii, intitulat "Ochean".

Aflasem că după o tăcere care îl svârșise în anonimatul impus de conducerea comunistă, fusese "reconsiderat" și mă întrebam ce va fi rămas din gloriola de poet al celor mai limpezi izvoare și la ce dialectică va fi trebuit să facă apel "inteligența" comunistă, pentru a-l retipări fie și numai într'un volum modest, ca de începător.

Acest "Ochean" editat în 1964 de Editura pentru Literatură, are o prefață semnată de Al. Rosetti și Liviu Călin. Volumul se deschide cu un ciclu de poeme, pe care Barbu, poezul "pur" de mai târziu le înălțase încă din 1922 din volumele anterioare, considerându-le că "decurg dintr'un principiu poetic elementar". Trei din aceste poeme apăruseră în numărul 3 al "Revistei Scriitorilor Români în Exil", unde, sub semnătura Emil Cămpăneanu, figura poetului era admirabil evocată. În "Cuvântul înainte" semnat de Rosetti și L. Călin, aflăm aproape tot ce știam despre Ion Barbu. Într-o scurtă notă ni se spune că pentru prima dată sunt reproduse unele poeme publicate...

în Sburătorul, Umanitatea, Cuvântul liber. Deasemeni, că în cazul poemului După melci (Ed. Luceafărul, Buc, 1921) s'a ținut seama de unele modificări ale poetului pe exemplarul din biblioteca Al. Rosetti. Și, în sfârșit, de ceea ce mă temeam. Dar, să citez:

"Am socotit că poemul Bălcescu trăind (Viața Românească, 1956), reprodus în Addenda, este cel mai indicat să încheie culegerea, întrucât mesajul lui reprezintă ecoul puternic al epocii noastre în opera unui poet sensibil la idealurile de progres și avânt social". Reproduc aici acest poem al lui Ion Barbu, care încheie volumul "Ochean" și deschide o pagină amară pentru noi exilații.

BĂLCESCU TRĂIND

Lui Al. Rosetti

Leagăn amar, săracii mei Bălcești!
Lut simplu, smălțuit ca și o cană,
Pe Topolog culcat nu mai bocești
Azi inima dintâi republicană
A lui! Căci athanasic au sunat
Mii surle. Lespezi cască. Sar sigilii.
Și peste un făcut, absurd regat
Un palid oaspe calcă, din Sicilii.
O, frate cărvunar, întreg trăiești!
Din moarte ai păstrat doar străvezimea,
Ci în amurgul pajișii crăiești
Cărtește-ntunecat burtașezimea.
Ai mult ursuzei tagme gînașez
Cu ofica-nțeleși și cu exilul,
Un veac avar te vrură sub peceți,
Și zveltei libertăți suciră trîlul
Ce-nseamnă! Astăzi piatră ești, din unghi,
Republicei Romîne Populare,
Adevăritul mare, singur trunchi:
Bălcescu, început de calendare.
Așa, scurt, pe ultima filă, ca o palmă. Am înțeles
că Ion Barbu vroia să-și asigure "nemu-

IOANA V. TRESTIE:

Mesteceni

Mesteceni în parc, trupul vi-l prinse
Argintul din ceață. Și-l nîșne.

Mesteceni prin ramuri duc boală
cu dureri plămădite cu smoolă.

Mesteceni svonesc otravă'ndelung
Prin stoluri de foi, în lat, în lung.

Mesteceni coboară, din crucea de cer
Suliți de foc la rădăcini. Dar nu pier.

Mesteceni, de iad otrava fu suptă,
Învestmăntați în azur ieșiți din luptă.

Toamna

Războaie'n văzduh,
de vânt, cu rugini.

Pe jos, mucedu foi
cu glas pierdut

În lacrimi
de ploii cu noroi.

Infierări, peste ape
fug, între cetini, aproape.

Toamna pleoapa și-a'nchis
În ceață. Un vis a aprins.

rirea", oricât de ireverențioasă. Fîndea, acest "Ochean" îl oglindește pe dos.

Este surprinzător, fiind vorba de Barbu, această "scăpare" (să-i zicem așa) exilul plus ofica. Nici măcar nu e indispensabilă. Ofica, se înțelege. Cât privește exilul, să fie numai o exigență de rimă: exilul-trîlul? Ar fi preza ief-

să fie și ea o exigență marxistă? Atunci Generația de la 1848, care, se înțelege, nu se aseamănă cu generația exilului nostru, să fie și ea o simplă "scăpare"? Ea a fost, totuși, "re-

considerată" și glorificată. Bălcescu, mai ales, Nicolae Bălcescu, care alături de C. A. Rosetti, de Ion și Dimitrie Brătianu, de frații Go-

lescu, și mulți alții, desfășura o activitate nu cu mult deosebită de aceea a cărturarilor noștri din exil. Ei, toți, publicau, înaintau per-

sonalităților streine mesaje de protest împotriva intervenției rusești în Valahia și Moldo-

va, militând pentru unire și independență, câștigau prietenii prețioase pentru cauza ro-

mânească. Să amintim, în treacăt, de protestul semnat de Ion Eliade Rădulescu, împreună cu

Tell și N. Golescu, și fainat Ministrului de Externe al Republicii franceze, după sem-

naarea Convenției de la Balta Liman; de activitatea desfășurată de N. Golescu și Dimitrie

Brătianu la Paris, între 1856 și 1858, în folosul unirii și independenței; de intervenția repre-

zentantului Franței, Contele Walewski, la Congresul de la Paris, în favoarea unirii, ca urmare a legăturilor sale cu exilații de la Paris.

Poate, dacă Ion Barbu și-ar fi amintit de vorbele contelui Walewski, pe care le citez din cartea domnului Pamfil Șeicaru: Unirea na-

țională, Editura Carpații, Madrid, 1959: "mai mulți moldo-valahi cari au fost isgoniți din țara lor de către autoritățile rusești în ur-

ma evenimentelor din 1848, solicită guvernului Sultanelului, să se pună capăt exilului lor",

poate, dacă și le-ar fi amintit, Ion Barbu n'ar fi vorbit cu atâta ușurință despre exilul lui Bălcescu și al nostru.

Din fericire, nimic mai inconsecvent decât poetul, mai ales când e marxist. Și marxismul de paradă al lui Ion Barbu nu ne convinge, cum nu ne-a convins acela exuberant și baroc,

al lui George Călinescu. Dar, Călinescu avu-

se cuvinte de încurajare, cel puțin pentru "Revista Scriitorilor Români în Exil", de care luase cunoștință. Mircea Popescu, elevul său,

ne-a revelat acest mesaj secret al lui Călinescu: "faceți bine, ce faceți în Exil", răspuns ului-

toarei frivolității de judecată a matematicianu-

luni Ion Barbu, a poetului admirator al lui

Valery și Mallarmé, care, la rigoare, putea

neglija exilul nostru; dar nu pe acela al lui

Dante. Și Dante, peregrinul care-și purta prin

Verona și Ravenna, tristețea lui florentină, s'a

considerat "piramidă tetragonală în fața sor-

ții". A sorții lui de exilat. Altădată, Ion Barbu

ar fi îndrăgit această metamoră euclidiană,

asa cum noi îndrăgisem arta lui poetică în-

spirată de Platon.

"... Din ceas, dedus, adâncul acestei calme creste,

Intrată prin oglindă în mîntuit azur,

Tăind pe înneccarea cîrezilor agreste

În grupurile apei, un joc secund, mai pur..."

Iarnă

Aur palid între nori.

Soarele s'ascunde din zori

Doar cu discul se mai ține

Strâns în chingi. Și nu mai vine

Vântul

Să-i descătușeze cântul,

Pe ramuri amorțit în promoroacă

Să' nvie, scuturat ca dintr'o toacă!

Copacii-și duc din chiciuri danteluri,

Urișul puf de noiane-i troienit de creneluri.

Soarele, printre gene, privește-amorțit pădurile

albite

Cu-arginturi de nea pe ramuri lipite.

Spumoase poveri umflate ca nori

Zăpada chipuri are, din albele flori.

— "Singur, din degete mi-ai fugit

Ca un răzvrătit,

Și de-atunci mergi pe drumul tău,

Doborît într'o rână, prin marele hău.

Făuritu-ți-ai pânza din albă ninsoare,

Ai sculptat-o cu daltă de artă, comoară.

Ți-admir minunea, ce n'o pot face."

Zămbi soarele. Și-o clipă tace.

— "Un mic dar dela mine

Ca totul fericit să se' mbine,

Diamante în pulbere să sclipească

Cu-n pumn de raze de-a mele, opera-i cerească.

BUCHET DE FLORI SPIRITUALE

Pentru că s'au găsit în acest Exil oameni care din Freiburg/Germania e lipsită de valoare, din titlurile comorilor străne, cu mare chin, de el, ca și opera lui. Publicăm această listă nu pentru informarea oamenilor cu preocupări cerceteze stupina românească de la Freiburg.

nu s'au sfiit să scrie că Biblioteca Română din publicăm aci o listă conținând o parte numai pasiunea sfântă a unui singur om, pomegrit și numai pentru rușinarea defăimătorilor; ci și culturale, care n'au avut până acum prilejul să Asupra campaniei de defăimare vom reveni.

G. R.

LUCRARI ORIGINALE

- B. P. HASDEU = Dicționarul limbii istorice și poporane (Etymologicum Magnum Romanica) — 4 volume.
- A. D. XENOPOL = Istoria Românilor din Dacia Traiană — 14 vol.
- N. IORGA = Istoria Românilor — 1937/39 — 10 volume.
- E. de HURMUZAKI = Documente privitoare la Istoria Românilor — 28 volume.
- Gh. ȘINCAI = Chronica Românilor și a mai multor neamuri — 3 volume.
- G. POPA-LISSEANU = Izvoarele Istoriei Românilor 12 volume.
- A. VERESS = Documente privitoare la istoria Ardealului, Moldovei și Țării Românești — 11 volume.
- Gr. G. TOCILESCU = Dacia înainte de Romani.
- I. E. TOROUTIU = Studii și documente literare — 13 volume.
- DICTIONARUL LIMBII ROMÂNE = A — L (Academia Română).
- N. DENSUȘIANU = Dacia preistorică.
- C. C. GIURESCU = Istoria Românilor — 3 volume.
- LAHOVARI — C. I. BRATIANU — Gr. TOCILESCU = Marele Dicționar Geografic al României — 1899 — 5 volume.
- I. A. ZANNE = Proverbele Românilor — 9 volume.
- Gr. TOCILESCU = Materialuri folclorice — 2 volume.
- A. PHILIPPIDE = Originea Românilor —
- G. I. IONNESCUL-GION = Istoria Bucureștilor.
- M. KOGĂLNICEANU = Cronicele României sau Letopiseștele Moldaviei și Valahiei — 3 volume.
- B. P. HASDEU = Istoria critică a Românilor.
- N. IORGA = Portretele Domnilor Români — 2 volume.
- I. BOGDAN = Documentele lui Ștefan cel Mare — 2 volume.
- Th. CODRESCU = Uricariul sau colecțiune de diferite acte p. istoria Românilor — 15 vol.
- V. A. URECHIA = Istoria Românilor — 2 volume.
- N. IORGA = Acte și fragmente cu privire la la istoria Românilor — 2 volume.
- C. KIRIȚESCU = Istoria războiului p. întregirea României — 2 volume.
- I. BIANU = Cataloghele manuscrisurilor românești — 3 volume.
- Gr. TOCILESCU = Monumentul dela Adamkissi.
- PSALTIREA SCHEIANĂ — 2 volume.
- N. CARTOJAN = Istoria literaturii române vechi — 3 volume.
- N. IORGA = Istoria literaturilor romanice — 3 volume.
- MEMORIILE REGELUI CAROL I AL ROMÂNIEI — 2 volume.
- Gh. PETRESCU — D. A. STURDZA... = Acte și documente relative la Istoria renașterii României — 11 volume.
- A. MARGHILOMAN = Note politice — 2 volume.
- St. ȘTINGHE = Documente privitoare la trecutul Românilor din Schei — 5 volume.
- R. ROSETTI = Acte și Legiuri privitoare la chestia țărănească — 7 volume.
- C. GIURESCU = Istoria Olteniei sub Austriaci — 3 volume.
- COLECȚIUNE DE LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI DECIZIUNI — 1921 — 1949 — 36 volume.
- A. ODOBESCU = Tezaurul dela Pietroasa — 3 volume.
- I. BIANU = Bibliografia Românească Vechi — 4 volume.
- M. GASTER = Crestomație română — 2 vol.
- A. D. XENOPOL = Domnia lui Cuza Vodă — 2 Volume.
- DOSOFTEIU = Psaltirea în versuri.
- V. PARVAN = Getica.
- V. PARVAN = Dacia.
- V. PARVAN = Memoriale.
- N. GHICA-BUDEȘTI = Evoluția arhitecturii în Muntenia și Oltenia — 3 volume.

- N. CARTOJAN = Cărțile populare în literatură românească — 2 volume.
- G. BARIȚIU = Istoria Transilvaniei — 3 vol.
- COREȘI = Carte cu învățătură.
- S. PUȘCARIU = Limba română.
- N. DENSUȘIANU = Revoluția lui Horia.
- A. T. LAURIAN = Istoria Românilor.
- I. P. LAURIANU = Tesaurul de monumente istorice pentru România.
- D. CANTEMIR = Descrierea Modovei.
- Miron COSTIN = Letopiseșul Țării Moldovei dela Aron Vodă încoace.
- STEFHULESCU. A. = Documente slavo-române — Gorj.
- ALBUMUL MACEDO-ROMÂN — 1880
- MANĂȘTIREA CURTEA DE ARGES.
- CODICELE VORONEȚEAN
- Timotei CIPARIU = Elemente de poetică — 1860.
- Anton PANN = Povestea vorbei. ed. princeps.
- REGULAMENTUL ORGANIC = ed. princeps.
- M. KOGĂLNICEANU = Poictu de Constituțiunea Principatelor — Unite... 1861.
- MANUALUL ADMINISTRATIV AL PRINCIPATULUI MOLDOVEI — 2 vol. 1865.
- REPUBLICA ROMÂNĂ = Novembrie 1851 — Paris.
- ANALELE ACADEMIEI ROMÂNE = peste 50 de volume = sute de extrase.
- Monitorul OFICIAL = Anii 1929 — 1949.
- Câteva mii de volume și broșuri în limbi străine despre ROMÂNIA.
- EXILUL ROMÂNESC = 1945 — 1965 — aproape în întregime, sub toate aspectele.

Periodice din Țară

- GÂNDIREA = Anii 1938—1939—1940, 1943—1944.
- BULETINUL SOCIETĂȚII REGALE ROMÂNE DE GEOGRAFIE = Anii 1915, 1919, 1921—1923, 1934—1937.
- ANARUL INSTITUTULUI DE ISTORIE NAȚIONALĂ — Cluj
- BULETINUL COMISIUNII ISTORICE A ROMÂNIEI
- REVISTA FUNDATILOR REGALE DACOROMANIA
- REVISTA ARHIVELOR
- REVISTA ISTORICĂ ROMÂNĂ (C. C. Giurescu)
- REVISTA ISTORICĂ (N. Iorga)
- BULETINUL COMISIUNII MONUMENTELOR ISTORICE
- ANUARUL COMISIUNII MONUMENTELOR ISTORICE
- VIAȚA ROMÂNEASCĂ = 1911 — 1916.
- CELE TREI CRIȘURI.
- ANUARUL INSTITUTULUI DE STUDII CLASICE.
- GRAI ȘI SUFLET.
- CONVORBIRI LITERARE.
- CODRUL COSMINULUI.
- BULETINUL DEMOGRAFIC AL ROMÂNIEI — 1936 — 1940.
- LANGUE ET LITERATURE — BULLETIN DE LA SECTION LITTERAIRE — ACADEMIE ROUMAINE
- ARHIVA PENTRU ȘTIINȚA ȘI REFORMA SOCIALĂ (D. GUSTI).
- REVISTA DE PEDAGOGIE.
- REVISTA DE FILOSOFIE.
- TIMOCUL
- AGORA
- GRAIUL ROMANESC
- REVUE HISTORIQUE DU SUD-EST EUROPEEN
- BULLETIN DE LA SECTION HISTORIQUE (Academie Roumaine).

Periodice rare

- ALBINA ROMÂNEASCĂ — 1844
- CURIERU ROMANESC — 1828
- BULETIN. FOAIE OFICIALĂ — 1844
- BUCIUMUL ROMÂN — Iași — 1877
- REVISTA ROMÂNĂ pentru științe, literă și artă — București 1862
- COLUMNA LUI TRAIAN (H. P. Hasdeu) — 1878.
- ARHIVA ISTORICĂ A ROMÂNIEI (B. P. Hasdeu) — 1865—1867.

LA OGLINDĂ

ginită a vocabularului socialist — hidrocentrală, gospodărie de stat, uzină, tractor, tractorist și tractoriță — pentru a se trece la o conjurație a constantelor românești ale peisajului (geografie sau istoric). Mănăstirile și monumentele, legendele și pietrele, apele și munții sunt somați să mărturisească — poetic — despre frumusețile "patriei". S'ar zice că Dunărea și-a consumat "drumul fără pulbere" numai pentru a cinsti România de azi și că, nu altul ar fi rostul nici al Mănăstirii Cozia, nici al Ipoteștilor, nici al mormintelor dela Drăgășani.

Partidul se uită'n oglindă. Și "patria" trebuie să vadă. Și să fie văzută. Pentru această vedenie, poezia oficială românească trece azi printr'o criză de colectivizare a înrădăcinării. Sărmană patrie!

JUCĂTORII DE FOTBAL

să fie construit muzeul și noi discuții cu proprietarii.

— "No, non ho finito!" I-am spus unde trebuia să ne ducem și'n câteva secunde mașina era gata de drum.

Alți 30 de Km. de drum dar de data aceasta Brienza era negru. Acceleră în așa măsură că l-am rugat să diminueze viteza până la 70 de Km., mersul nostru normal pe șoselele Lucănești. L-am întrebat însă dacă nu cumva poimenise, când eram la Metapont, câteva nume românești. — "Ma certo"! Și începu să-mi înșire o sumă de alte nume dar tot cam greșite: Ștefănescu, Dobrin, Badea și alții. Am rămas uluit și când am vrut să știu cine sunt și de unde îi cunoaște, Brienza m'a privit cu atâta dispreț că m'am simțit cu totul umilit.

— "Ma come?" Era posibil ca eu să nu cunosc pe Ștefănescu, Badea, Dobrin și pe ceilalți mari fotbaliști români? Era posibil ca eu să nu știu cine a învins, la București, echipa "Internazionale" din Italia și echipa Portugaliei? "Ma com'è possibile?". O echipă formată de Ștefănescu, Badea și Dobrin, o echipă română cu un joc așa de dinamic? Se poate ca eu să n'o cunosc? Și nu știu eu că această echipă va fi la Potenza pe ziua de 2 Februarie, mâine? Brienza opri mașina pe o șosea laterală și începu să-mi descrie, cu brațele agitate, cu ochi care-i ieșeau din orbite, minunățiile acestei echipe de jucători români. Portarul = o panteră; primul atacant = un leu; alții intrau pe rând în grădina zoologică cu cele mai alese feline ale Africei.

Și toți acești eroi al piciorului vor fi la Potenza, chiar mâine, pe stadionul în care Brienza și-a căpătat boala de ficat! — "Non è possibile andare a Pandosia, a Heraclea e perdere questa partita!" Era înfuriat, nu avea pace, clătina capul ca apucat de nu știu ce boală. Cu tot frigul zilelor limpezi din sudul Italiei, Brienza era plin de sudoare; îl vedeam cum suferă la gândul că pentru un Muzeu Național s'ar putea să piardă o întâlnire de o importanță pe care numai eu nu o puteam prețui.

"Vanorio è già in viaggio per Potenza e noi andiamo a Pandosia! Mio Dio!"

Când l-am rugat să cotească și să ia drumul spre Potenza, Brienza nu voia să creadă; se uita la mine uluit și a trebuit să-i repet de multe ori fraza "A Potenza, e svelto". A început să vorbească numai când eram la picioarele cerții antice din "Alle Fonti". Se întunecase de mult, dar fața lui Brienza era o lună plină: "Lei è un vero capo!"

Și nu mai termina cu elogile adresate aceluia care, pentru o partidă de fotbal, amânase construirea unui Muzeu Național...

Când i-am povestit Doctorului român al echipei istoria prezenței mele pe stadionul din Potenza, mi-a povestit și el alte asemenea din Țară și-am conchius, încă odată, că acest fel de a fi al Italianilor este ca cel al Românilor "că doară de la Râm ne tragem".

O SUTĂ DE ANI DE LA DETRONAREA DOMNITORULUI CUZA

Alexandru Ioan Cuza

"S'ar putea afirma că, după împlinirea vechiului vis al unirii tuturor Românilor, altfel s'ar fi croit și destinul poporului român, dacă Alexandru Ion Cuza și-ar fi putut duce la capăt opera, pornită cu atâta curaj și hotărâre, a eliberării țărânimii din lunga și apăsătoare iobăgie, și a împroprietăririi pe pământul, pe care trăia și pe care-l lucra. Dar Alexandru Ion Cuza a trebuit, din nefericire, să cadă jertă intrigilor și mașinațiilor marilor proprietari de pământ, lipsiți de înțelegere pentru ceasul ce sunase, și mai ales, lipsei de unire între Români înșiși.

"Detronarea lui Cuza a adus aspecte nouă în formația structurală a tânărului stat, așa că problemele sociale ale majorității poporului au fost iarăși împinse pe al doilea plan, dacă nu amânate sau date uitării. Cuza recunoscuse urgența rezolvării acestor probleme și se angajase în rezolvarea lor cu trup și suflet. El a trebuit însă să cadă, pentru că Români, deși uniți ca stat și din punct de vedere politic și național, sub conducerea sa, erau încă departe de a fi uniți din punct de vedere politic-intern și social, ceea ce ar fi pus capăt discrepanțelor prea crase dintre țărâni și celelalte clase sociale și ar fi adus isbânda cuminenței sociale și a iubirii creștine în întreaga masă a poporului, care a rămas, din nefericire, desunită.

(Fragmente din cuvântarea festivă, ținută în limba germană, de domnul General Ion GHEORGHE cu prilejul comemorării zilei de 24 Ianuarie, la München).

Seceta către spin

Paragina din mine te-a crescut
Sbârilit, în vatra secetei, țepos, —
Tu gând risipitor, bătut, durut,
Purtând cojocul dragostei pe dos...

Te-ai ospătat cu hâlbele din troacă,
Fără de mâncă, fără îndărăt,
Visând bube și febre, să te coacă,
Și ură, ca să-ți slefuie răsvrăt.

Frunza și-i țepă; spinul și-i suspinul,
Sorbind cu jind puroaiele din rană,
Să-i poți ieși deșertului cu plinul,
Și Mielului să-i poți ciopli coroană...

Mi-ai năpădit paragina cu țepi,
Cu umbra stîrbă, în țărâna arsă,
Cu moartea blestemată ce-o începi,
Transfigurându-i arșițele'n farsă.

Tu vei rămâne. Mâine, la județ
Numai paragina o să plătească;
În gândul ei uscat, furat de preț,
Tu reprezintă eternul bruj de pască.

Acum că și-am liturgisit împunsul,
Nu-ți sfârși suspinul, nu mai plânge,
Că stelele nu și-au trimis răspunsul
Când te-am roșit cu stropul meu de sânge...

În paradoxul crâncen al luminii,
Ne crește viața'n cruce și mormânt;
Și cerul știrii ni-l măsoară spinii.
Cuvântu-i numai spinii pe sub veșmânt.

1 Ianuarie 1966.

VASILE POSTEUCA

N. DIANU

Fost diplomat. Fundator al asociației PRO-BASARABIA-BUCOVINA. S'a stins din viață la 9 Ianuarie

Die Kraftprobe in Vietnam

direkt oder indirekt für den Kampf gegen die kommunistische Aggression zu leisten, der doch auch ihr Kampf ist.

In den Rahmen dieser Unterminierung des Kampfes gegen die kommunistische Aggression in Vietnam gehört auch die defeatistische Propaganda, wonach der Krieg in Vietnam niemals durch einen militärischen Sieg beendet werden könnte. Warum soll also dieser absurde Kampf weiterhin geführt werden, ohne Aussicht auf Sieg. Es wird erklärt, manchmal sogar von höchster Stelle, daß eine militärische Lösung des Krieges in Vietnam völlig ausgeschlossen sei, als ob die riesige militärische Macht der Amerikaner, ohne die nukleare Kraft mitzurechnen, niemals imstande sein könnte, die kommunistischen Vietkong-Rebellen und deren nord-vietnamesischen Helfershelfer zu zerschmettern. Die Ursache, weshalb die U.S.A. nicht die notwendigen Mittel in Vietnam einsetzt, ist die Angst vor der Ausweitung des Krieges, in welchen die freie Welt hineingezogen werden könnte. Es wird in der freien Welt auch die Ansicht vertreten, daß die Amerikaner durch ihre Intervention in Vietnam einen schweren Fehler begangen hätten, weil dadurch ihre Möglichkeiten, in Europa gegebenenfalls einzugreifen, geschwächt oder begrenzt werden.

Man vergißt zu leicht, daß die USA eine Weltmacht ist und stets anwesend sein muß, nicht nur in Europa, sondern in allen Teilen der Welt. Daraus folgen auch die Grundlinien der amerikanischen Strategie und Politik, die nicht nur den eigenen, sondern den Interessen der ganzen freien Welt gerecht werden müssen, ohne spezielle Rücksichtnahme auf irgend welche egoistischen Überlegungen des einen oder anderen Teiles der freien Welt. Wir wollen gewiß nicht behaupten, daß die Suche nach einer politischen Lösung dieses Krieges und ihr Gelingen einer gefährlichen Ausdehnung des Krieges nicht vorzuziehen sei. Denn eine militärische Lösung würde eine Erweiterung der militärischen Operationen zufolge haben, zumindest in den benachbarten Ländern Vietnams. Wie kann man aber zu einer politischen Lösung gelangen, wenn der Kommunismus seinen Sieg haben will, d. h. die Kommunisierung ganz Vietnams und somit des ganzen süd-asiatischen Raumes, während die Amerikaner eine politische Lösung im Rahmen der Prinzipien der Freiheit für alle Völker der Erde verfolgen. Eine oberflächliche Lösung würde nichts anderes bedeuten, als eine Glut unter der Asche weiterschwelen zu lassen, wie es in Korea der Fall gewesen ist.

Das vietnamesische Problem hat aber auch eine andere Seite. Was bedeutet die Freiheit für ein Volk ohne die soziale Gerechtigkeit und ohne — wenn auch einen bescheidenen — Lebensstandard? Auch von diesem Standpunkt aus sind wir der Meinung, daß allein ein militärischer Sieg der Amerikaner in Vietnam keine genügende Lösung ist für die Sicherstellung der Freiheit dieses Volkes. Ein verhungertes Volk, verurteilt in Elend und Unwissenheit zu leben, kann nicht wirklich frei sein. Es kann leicht kommunistiert werden, schwerlich aber freigemacht. Eine großzügige Aktion eines sozialen Wiederaufbaues in Vietnam ist der sichere Weg für die Immunisierung dieses Volkes gegen die kommunistische Anziehungskraft, der es ausgesetzt ist.

Das ist die amerikanische Hauptaufgabe in Vietnam, ausgeführt im Namen der freien Welt: die radikale Verbesserung des sozialen Niveaus. Eine Aufgabe, die mit der militärischen Aktion Hand in Hand gehen muß und nicht nach dem militärischen Sieg. Nur so würde der Kommunismus den Kampf in Vietnam verlieren.

Gen. Ion GHEORGHE

NOU:

GINO LUPI, Novecento Letterario Romano, Milano 1965/1966, 598 pagini (21 x 29,5). La multiplicator.

Opera poartă dedicația: "Alla cara memoria di

NICOLA IORGA

il grande storico e letterato romano illustre e indimenticabile amico mio. Che profondamente amo l'Italia.

BISERICA ORTODOXA ROMÂNĂ DIN EXIL

Pentru intrarea în rândulială

O broșură intitulată "Die orthodoxe Exilkirche in der Bundesrepublik Deutschland" și editată de "Ökumenische Kommission für die Unterstützung Orthodoxer Priester in der Bundesrepublik Deutschland" (München 1965), ne informează pe noi, Românii ortodocși din Republica Federală Germania, că:

a. șeful Bisericii ortodoxe române din Germania Liberă e protopreotul Em. Vasiloschi; b. după răsturnările militare și politice din România în 1944/45, legătura dintre Biserica ortodoxă din Germania și Patriarhia din București ne mai putând fi ținută, numitul protopreot s'a așezat canonic "unter der direkten Obhut des jeweiligen Ökumenischen Exarchen für Westeuropa".

Cât de "ecumenic" este exarhul (nenumit) sub a căruia protecție spirituală s'a așezat "șeful" Bisericii ort.-rom. din Germania s'a văzut: exarhatul pentru Bisericele rusești din Franța a fost desființat; exarhul s'a proclamat "autokefal".

Dacă Comisiunea pentru susținerea financiară a preoților ortodocși, când vorbește de "Exarhatul Patriarhiei Ecumenice" (în realitate "Exarhatul Bisericeilor Rusești din Franța și Europa Occidentală") n'a fost bine informată, ori a avut interes să învalideze realitatea, faptul nu e surprinzător. Surprinzător e faptul că protestanții își îngăduie să arate Românilor ortodocși din Exil care le sunt șefii bisericești. Ei sunt în drepturile lor să arate pe care preoți, sau episcopi ortodocși îi finanțează. Dar să pună ei rândulială în Biserica ortodocșilor din Exil, — iată o îndrăznire care trebuie înfierată. De când există în lume Biserica ortodoxă organizată, conducătorii de eparhii, de provincii sau de țări ortodoxe au fost întotdeauna episcopi. Preoții au condus parohii. Una, sau mai multe. Ei au fost numiți parohi, protopopi, consilieri, ori directori de cancelarii episcopale de către "Stăpânul și Arhiereul" lor. Biserica de Provincie, ori de Țară condusă de preot, nu s'a pomenit. Conducătorul, a fost întotdeauna Episcopul. Dacă, printr-o întâmplare, o comunitate ortodoxă ar fi aruncată pe o insulă, fără niciun fel de legătură cu lumea înconjurătoare și cu ea ar fi și un preot, el ar fi sfătuitorul și duhovnicul comunității, până ce se va restabili legătura cu lumea. Și atunci

preotul trebuie să intre în rândulială; trebuie să alege la Episcop, să-i cerșească binecuvântare și poruncă. Fiindcă Biserica este acolo unde este Episcopul. Așa e în bună rândulială ortodoxă. Rânduliala — sau rânduelile, mai exact: anarhiile — tăgăduitorilor celor Șapte sfinte Taine, finanțatori ai adversarilor Catolicismului, n'au nimic comun cu Ortodoxia. Protopopla și mitro-forla sunt ranguri, nu trepte. Treapta de la care pornește totul e Episcopatul. În vremea aceasta a Exilului Românii ortodocși au doi episcopi. Unul pentru eparhia de peste ocean, așa cum această eparhie e prevăzută prin legile de organizare a Bisericii ortodoxe românești. Altul pentru Românii ortodocși din Diaspora, așa cum precizează Gramata lui de hirotonie. Noi, Românii ortodocși din Germania Liberă, nu facem parte din eparhia P. S. Valerian. Noi stăm sub cârja pastorală a P. S. Teofil. El e conducătorul și al Bisericii ortodoxe române din Germania. Chiar dacă finanțatorii din Geneva... i-au luat conducerea și au trecut-o unui preot finanțat de ei. Atâta vreme cât în Europa a trăit mitropolitul Visarion, P. S. Teofil nu se putea amesteca în treburile Bisericii de aci. (Că mitropolitul a înțeles să nu s'amestece nici el, Dumnezeu să-i ierte păcatul!). Dar după moartea mitropolitului, episcopul nostru e P. S. Teofil. Și episcopul e dator să pună rândulială în viața Bisericii ortodoxe române din Diaspora. Evident că, pășind la măsuri de ordine, va trebui — după dreptate — să se țină seamă de faptul că bătrânul protoiereu Em. Vasiloschi a fost aici, cu noi, dintru început, la bucurii și la necazuri. Se cuvine, deci, ca sfinția-sa să se bucure de o situație de excepție, însă în cadrul episcopiei ortodoxe românești a Diasporei. Se vor găsi unii — influențați de larma făcută de pleava levantină și de alți intereseși la dejghinarea bisericească a Exilului românesc — care să obiecteze: dar și protopopul V. are episcop, nu-i de capul lui; e supus mitropolitului rus Gheorghe Tarasow.

În cazul acesta, conducătorul Bisericii ortodoxe românești din Germania Federală e mitropolitul rus Tarasow. Românii ortodocși din Germania care vor să aibă Stăpân și Arhiereu un episcop rus, — fie sănătoși!

G. RACOVEANU

Zece ani de la moartea lui Grigore Gafencu

"Și astfel, ne aflăm astăzi aci, în prezența Domniilor — Voastre — reprezentanți ai Guvernului, membri ai Parlamentului, reprezentanți ai Presei; prieteni, cunoscuți și admiratori — la această slujbă religioasă în rit bizantin, ca să implorăm pentru cel plecat dintre noi veșnică odihnă și pace adevărată. — — —

"Știința învață că moartea trebuie acceptată ca o necesitate naturală; ca ceva care ține de ființa însăși a vieții. Creștinismul recunoaște realitatea morții și toată neîndurarea ei. Dar creștinismul știe că moartea, în sine, e lipsită de sens. Moartea însemnează sfârșitul în viața pământească. Realitatea ei rămâne. Moartea însă e implicată într'un raport nou cu viața, având funcțiunea de vehicul spre o nouă, nepieritoare viață. De aceea noi nu stăm aci ca unii care nu mai au speranță; ci ca cei ce au speranță. — — —

Semnalări:

Monica LOVINESCO, Histoire des Spectacles Roumanie — în ENCYCLOPÉDIE DE LA PLEIADE, pp. 1144—1151.

Canonic Aloisie L. TAUTU, Devotamentul lui Ioniță Asan către Scaunul Apostolic al Romei, în BUNA VESTIRE, Oct.-Dec. 1965-Ian.-Martie 1966, pp. 12—30.

Jorge USCATESCU, Dimensió humanística del pensamiento de Seneca, în Actas del congreso internacional de filosofía, Córdoba 1965, pp. 165—177.

Id., Dante, un universo poetico, în ATLANTIDA, Vol. III, Nr. 18 (1965) pp. 1—10.

"După moartea lui Grigore Gafencu s'a vorbit despre pierderea pe care, prin moartea lui, o înregistrează cauza libertății și cauza mișcării federaliste europene al cărei președinte el era. S'a vorbit despre neobișnuitele daruri ale spiritului lui. Mai puțin despre bogăția inimii lui. Absolut nimic despre lovitura pe care unitatea Exilului românesc, în curs de înfăptuire, a primit-o... Moartea lui Grigore Gafencu, tocmai în vremea aceasta poate fi privită drept avertisment. Avertisment spre lepădare de preocupări de grupă; avertisment spre desbrăcare de patimi; spre părăsirea oricărui interes personal..." (Fragment din cuvântarea D-lui George Racoveanu, președintele Uniunii Asociațiilor și Instituțiilor Românești din Republica Federală Germania, ținută în 1957, în limba germană, cu prilejul parastasului organizat de UARG, la Bonn).

CARTI:

L. M. ARCADE, Poveste cu țigani, în "caietele inorogului", 1966, pagini 250.

CALENDARE: Calendarul ziarului America 1966, Cleveland, Ohio, 292 pagini.

Orthodoxer Kirchenkalender, Jahr des Herrn 1966, Herausgeber: Erzpriester Sergius HEITZ, Düsseldorf, 60 pagini.

REVISTE:

Buletin Informativ al Asociației Românilor Liberi din Germania (e. V.) an. X, Nr. 4, Dec. 1965, 12 pagini. Cu un prețios Supliment Literar de Crăciun de I. G. DIMITRU, ins Deutsche übertragen von Inge-Maria DIMITRU.

ION PROTOPODESCU

Fost Rector al Politehnicei dela Timișoara și fost ministru de Lucrări Publice. S'a stins din viață la 16 Ianuarie 1966 și a fost înmormântat la Madrid în ziua de 18 Ianuarie 1966.

Informațiuni

În ziua de 23 Ianuarie Mons Dr. V. Zăpărțan a oficiat, în biserică S. Nicolae am Gasteig-München, un parastas cu prilejul împlinirii a doi ani de la moartea Colonelului Dumitru ALEXANDRESCU.

Ziua de 24 Ianuarie a fost comenorată la München și la Düsseldorf-Wersten.

Ziarele anunță că după vizita la Moskva, Generalul de Gaulle se va opri la București și la Varșovia, unde se presupune că i se va face o entuziastă primire.

Că poporul român ar primi pe Președintele Republicii Franceze cu "semnele biruinței" nu mai încapă îndoială. Vorba e: i s'a scos poporului român frâul și căpăstrul? (Ca să nu mai vorbim de fea și de pînteni!).

Vorbind de politica de "desatelizare" din "Republica Socialistă România", un reporter al unui ziar elvețian scrie, de la București, că "în momentul în care trupele sovietice au pătruns în România, în 1944, partidul comunist român număra 976 aderenti". (Nouă sute șaptezeci și șase). În 1947, cu ajutor sovietic, Partidul controla întreaga țară.

Extraordinară putere de convingere!

DUMINICA FLORILOR

tribunabilul vărsa echivalentul în aspri, piesă de argint. Ajungem la cel de al treilea sens, neștiut până acum. Construcția paragrafului unde-l întâlnim este defectuoasă în toate cōpile manuscriselor cunoscute până în prezent.

Un turcolog sârb, care s'a ocupat mai de aproape, a remarcat neputința de a interpreta alina-tul din actul privitor la Valahii din Smederevoși n'a putut da o soluție. Singurul manuscris unde construcția este logică se află în exemplarul din 1501. Amintim că este cel mai vechi dintre manuscrisele care au străbătut veacurile până în vremile noastre. Nu intrăm în amănunte, dar remarcăm, că nu-i necesară decât o corecție minimă a unui cuvânt. Aceasta nu atinge consoanele, ci numai vocalizarea. Noua vocalizare ne este întărită de un registru contemporan, care interesează printre altele și regimul fiscal al Valahilor din Smederevo. Textul devine limpede: — În primăvară, la Sfântul Gheorghe sau la (Duminica) Florilor (fuluri), la vremea micilor, (Valahii) varsă 20 aspri, contravaloarea unei oi și a mielului ei, totalul dării (valahe) ridicându-se la 83 aspri —. Traducerea ne este întărită și de tot ce știm despre regimul fiscal al populației valahe din Smederevo și alte regiuni. Totalul dărilor vărsate de Valahii se ridică la un florin (45 aspri) plus 38 aspri, deci 83 aspri. Dacă am primi sensul de —florin— (galben), ar însemna că Valahii erau impuși la 128 aspri, ceea ce este infirmat, nu numai de regulamentele otomane contemporane, dar și de rolurile ținute de perceptorul regiunii și ajunse până la noi. Singura interpretare cu putință este —flori—, Duminica Florilor. Nimic extraordinar, populația fiind românească. Nu-i surprinzător, că diacii de mai târziu, necunoscu-torii a stărilor din Smederevo, au încercat să dea textului un înțeles.

Iată un alt exemplu. În veacul XVI un diac ne pricepând un act din veacul XV, transformă sârbul —komornik— (slugă) în —qomuriciun—, crezând că este vorba de turcul —kōmūr— (cărbune). Schimbul trebuie să fi iscat vrajbă în regiune, populația văzându-se ținută să trimeată un om pentru extragerea cărbunelui! Noi însuși am păcătuit, ne-am lăsat induși în eroare de neștiința scribului otoman în cele sârbești. Întrebuințarea cuvintelor străine în textele otomane este destul de curentă. Terminologia minieră este germană. În alte acte întâlnim: baștină, vameș, puțină, hărdău, bolovan sau gorștină. Lista ar putea fi mărită cu ușurință.

Un drum în Turcia, în miezul Anatoliei; și întâmplarea unei descoperiri, vin nu numai să limpezească un text, dar să adauge pentru iubitorii trecutului românesc o știre în plus.

N. BELDICEANU

Cuvântul

apare odată pe lună Adresa pentru chestiuni de redacție și administratie: George Racoveanu, 805 Freising 2, Postfach 166, Deutschland. Pentru abonamente: Postcheckamt München, Konto-Nr. 1871 66, für George Racoveanu. Costul abonamentului anual: pentru Europa 12 DM; pentru Americi 5 doll. Verleger: George Racoveanu